

Gedrags- en pestprotocol

Het doel van het pestprotocol

Het streven is om de leerlingen op CBS De Regenboog op te voeden, volgens de normen en waarden van het christendom en volgens de normen van De Kanjertraining. Wij willen hiermee een veilig, positief pedagogisch schoolklimaat scheppen waar leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij ervaren pesten dan ook als ongewenst gedrag en accepteren dat ook niet op onze school.

De Kanjerafspraken

CBS De Regenboog zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader werken we samen, hebben we plezier met elkaar, en doen we gezellig mee. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/ het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester). Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep. Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

We zien pestgedrag als groepsprobleem. Bij het aanpakken van pestgedrag hebben we oog voor de hele groep. De 'rode' petten moedigen het pesten aan, meelopers pesten mee en buitenstaanders laten het gebeuren. Zonder verdedigers maakt een gepest kind geen kans. De passiviteit van

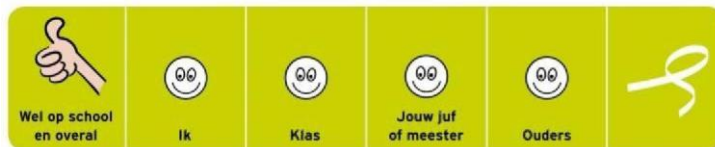
buitenstaanders moeten we doorbreken. Niet iedereen is verantwoordelijk voor het pesten, maar iedereen is er wel verantwoordelijk voor dat er een einde aan komt. In de groepen stellen we regelmatig een onderwerp aan de orde zoals veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. Handvatten hiervoor vinden de leerkrachten in de Kanjertraining. Het voorbeeld van de leerkrachten is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar door met elkaar in gesprek te gaan.

Preventie

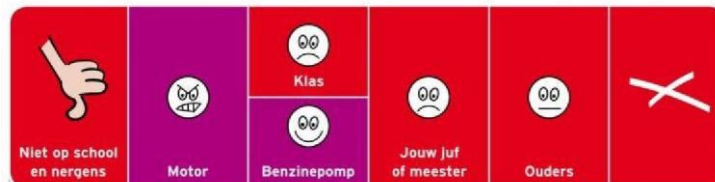
Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

We nemen het overzicht van de smileys als uitgangspunt: Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): "Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes." Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 5 stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht gaat met de leerlingen in gesprek om het probleem helder te krijgen en op zoek te gaan naar een oplossing. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen (dit is stap 6 van de poster).

STAP 3:

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

- Er wordt melding gedaan bij de anti-pestcoördinator (door leerkracht, leerling of ouder), in overleg wordt er een aanpak opgesteld.
- De punten van de checklist pestaanpak worden ingevuld (bijlage 2).
- Gesprek met slachtoffer en/of ouders om het probleem helder te krijgen.
- We gaan aan de slag met de No Blame aanpak (bijlage 2 punt 5).
- De anti-pestcoördinator maakt een melding bij de schoolleiding zodat zij ook op de hoogte zijn van het pesten en de pestaanpak.
- Er worden ook vervolg gesprekken (individueel) gedaan met de leerlingen (gepeste leerling en de pester), om vinger aan de pols te houden (na 2,4 en 8 weken).
- Er wordt ook gekeken of de gepeste leerling hulp nodig heeft d.m.v. een training (SoVa, weerbaarheid, faalangst)
- Elk pestincident wordt genoteerd in het logboek pestgedrag.
- In de klas wordt er ook aandacht besteed aan pesten d.m.v. de Kanjertraining.
- Eventueel wordt er advies gewonnen bij de Kanjertraining.

STAP 4:

Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een tijdelijke schorsing (dit loopt via de directie in overleg met het College van bestuur) aan de pesters opgelegd, tevens kan er hulpverlening ingezet worden om wel tot een gedragsverandering te komen. Zie protocol schorsing en verwijdering Spectrum - SPCO.

STAP 5:

Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, wordt er overgegaan tot een definitieve verwijdering van de pesters. Zie protocol schorsing en verwijdering Spectrum – SPCO. Ondanks alle goede bedoelingen kan het toch voorkomen dat er op school gepest wordt: en zelfs dat slachtoffers of ouders vinden dat de school niet juist heeft gehandeld. In dat geval moet de weg naar een vertrouwenspersoon en de klachtencommissie bekend zijn en voor iedereen openstaan.

De vertrouwenspersoon dient een aanspreekpunt te zijn voor ieder die machtsmisbruik of geweld op school ondervindt. De vertrouwenspersoon neemt het op voor het slachtoffer en zal proberen tot oplossingen te komen.

De klachtencommissie is het aangewezen orgaan waar men terecht kan voor een formele klacht tegen de school. Zie hierover ook de regeling schoolvertrouwenspersoon en de klachtenregeling die beide al op school aanwezig zijn.

Bijlage 1

Wat zijn de signalen van pesten?

De leerkracht kan het pesten aan de volgende signalen herkennen:

- De leerling is vaker afwezig, gaat niet graag naar school en zijn resultaten gaan achteruit;
- Bijnamen; de leerling wordt haast nooit bij zijn eigen naam genoemd;
- De leerling wordt vaak het laatst gekozen bij het indelen van groepjes (gym, groepswork);
- De leerling isoleert zich van anderen, trekt soms op met één vriend en wordt soms ook als laatste gekozen;
- Opvallend zijn er vaak spullen beschadigd en of verdwenen;
- De leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen en of "grappige" streken;
- De leerling wordt (anoniem) online lastiggevallen, hetzij op WhatsApp, Instagram, Facebook, Tik-Tok;
- De leerling moet het ontgelden aan kwetsende opmerkingen over kleding, uiterlijk e.d.;
- De leerling is gespannen, ongelukkig, schrikt snel en durft niemand aan te kijken;
- De sfeer in de klas is niet goed. De leerkracht voelt aan dat er iets niets klopt, maar kan er maar geen vat op krijgen.

De signalen met betrekking tot de pester:

- Het tonen van stoer gedrag, agressief en of impulsief gedrag;
- Telkens zijn zin wil doordrijven;
- De leiding willen hebben en de baas over andere leerlingen willen spelen;
- Moeite hebben om gevoelens onder woorden te brengen.

Op het schoolplein en tijdens de pauze

- De leerling is vaak betrokken bij opstootjes in de klas of op het schoolplein;
- De leerling is vaak alleen en wordt buitengesloten tijdens de pauzes;
- De leerling blijft dicht bij de leerkracht tijdens de pauzes.

Bijlage 2

Checklist pestaanpak

1) De W's invullen

- **Wat** speelt er? (wie, wat ,waar ,wanneer, waarom enz.)
- **Wie** wordt gepest?
- **Wie** pest(en)?
- **Waarom** wordt gepest?
- **Wie** loopt mee/moedigt aan?

- Hoe (in welke vorm) wordt gepest?
- Wat gebeurt er precies?
- Wat zeggen de gedragsregels van de school over dit gedrag (wat is de regel en wat is de bijbehorende sanctie?)
- Is er sprake van strafbare feiten?
- Waar wordt gepest? (In de klas, in de vrije ruimte, bij gym, route school-huis).
- Sinds wanneer wordt gepest?

2) De ouders

Ouders van de gepeste geïnformeerd over pesterijen op(datum)
door.....

Ouders van de pester geïnformeerd over pesterijen op.....(datum)
door.....

Ouders van de meelopers geïnformeerd over pesterijen op.....(datum)
door....

- Hoe is de relatie tussen school en deze ouders?
- Is er onderling contact tussen de deze ouders?

3) De groep/klas

- In welke groep vinden de pesterijen plaats?
- Hoe is de sfeer in de groep?
- Is de sfeer in de groep veranderd en zo ja waardoor?
- Wat voor leerlingen zitten er in de groep?
- Hoe reageren de leerlingen op elkaar?
- Wat zijn de vaardigheden van de leerlingen op cognitief en sociaal gebied?
- Wie zijn de leiders?
- Zijn de regels en afspraken in de groep duidelijk?
- Hoe is de relatie tussen de groep en de leerkracht?
- Zijn er bijzondere omstandigheden van buitenaf (bijv. conflicten in de wijk/culturele of sociale verschillen....)?
- Zijn er specifieke individuele problemen van de leerlingen?
- Is het pestgedrag een nieuw probleem of bestaat het al jaren?
- Als pesten een oud probleem is, hoe komt dat dan?

4) Groepsleerkracht

- Wat is de rol van de groepsleerkracht binnen het "pestsysteem"?
- Heeft de groepsleerkracht hulp nodig voor het begeleiden van het groepsproces van.....?

5) **De No Blame aanpak (actie naar direct betrokkenen: gepeste, pester, meelopers)**

Ondernomen actie naar gepeste leerlingen/pester/meelopers

door.....(groepsleerkracht)

- Zelfstandig gesprek tussen de gepeste en pester, zonder volwassenen om samen tot oplossingen te komen.
Datum:
- Gesprek groepsleerkracht met alleen de gepeste (steunend/spiegelend).
Datum:
- Gesprek groepsleerkracht met de pester (corrigerend) gericht op gedragsverbetering.
Datum:
- Gesprek groepsleerkracht met de meelopers (corrigerend) gericht op gedragsverbetering.
Datum:
- Probleemoplossend gesprek met de gepeste en pesters o.l.v....., gericht op concrete afspraken binnen verbetertermijn.
Datum:
- Peermediation tussen de gepeste en pester (leerlingen worden als onpartijdige bemiddelaars ingezet, om andere leerlingen te begeleiden bij het oplossen van hun ruzies).
Datum:
- Herstelrecht tussen de gepeste en pester/meelopers o.l.v.
Datum:
- Maatje(s) uit een klas aanstellen voor de gepeste.
Datum: Naam maatje:
- Steungroep/No Blame samenstellen ten bate van de gepeste o.l.v.
Datum:
- Hoor en wederhoor van de gepeste en pester door de schoolleiding.
Datum:
- Straf voor de pester en meeloper(s) door de schoolleiding.
Straf:
Datum:
- Protocol schorsing en verwijdering in werking gezet.
Datum:
- Anders.....

6) **Ondernomen acties naar de groep/klas**

- Kring-/groepsgesprek over pesten
- Omgangsregels maken/aanscherpen
- Lessenserie over pesten (DVD Spijt met lessen)
- Anti-pestproject
- Presentatie door de gepeste leerling
- Afnemen enquête
- Klassenobservatie
- Sociogram
- Zijn er contacten met externe organisaties voor het aanpakken van dit pestgedrag?

7) **De ouders**

- Ouders van de gepeste geïnformeerd over schoolaanpak op (datum)
door
- Ouders van de pester geïnformeerd over schoolaanpak op (datum)
door
- Ouders van de meelopers geïnformeerd over schoolaanpak op (datum)
door
- Staan deze ouders open om pesten te bespreken? Zijn zij bereid zich ervoor in te zetten?

Bijlage 3
Logboek pestgedrag CBS De Regenboog

Schooljaar: Groep:	Aanleiding van (pest) gedrag	Betrokkenen	Actie leerlingen	Actie leerkracht
Augustus				
September				
Oktober				
November				
December				
Januari				
Februari				
Maart				
April				
Mei				
Juni				
Juli				

